

Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija

2014 - 2033

Saturs

Par Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju	2
Tekstā lietotie saīsinājumi	3
Jelgavas novads 2013	4
Attīstības pamatprincipi	7
Stratēģiskā daļa	8
Jelgavas novada nākotnes redzējums - vīzija	9
Jelgavas novada attīstības mērķi un prioritātes	9
Jelgavas novada attīstības stratēģiskā matrica	10
Prioritāšu saskaņotība, pēctecība	11
Novada ekonomiskā specializācija	12
Novada telpiskās attīstības perspektīva	14
Telpiskās struktūras elementi	14
Apdzīvojuma struktūra	15
Sociālā infrastruktūra	18
Lauku teritorijas	19
Transporta koridori un tehniskā infrastruktūra	21
Dabas, kultūrvēstures un ainaviski vērtīgās teritorijas	25
Vides kvalitāte	27
Prioritāri attīstāmās teritorijas	28
Monitorings – ieviešanas uzraudzība	32
Jelgavas novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas izstrādē piedalījās	33

Par Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju

Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2033.gadam (turpmāk – attīstības stratēģija) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas norāda pašvaldības darbības virzību turpmākajiem 19 gadiem - līdz 2033.gadam, nosakot Jelgavas novada ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju), stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa prioritātes, teritorijas specializāciju un telpiskās attīstības perspektīvu.

Attīstības stratēģija izstrādāta, pamatojoties uz esošās situācijas analīzi un attīstības tendencēm Latvijā, Zemgales reģionā un novadā, saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju „Latvija 2030”, Zemgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem, LR normatīviem aktiem.

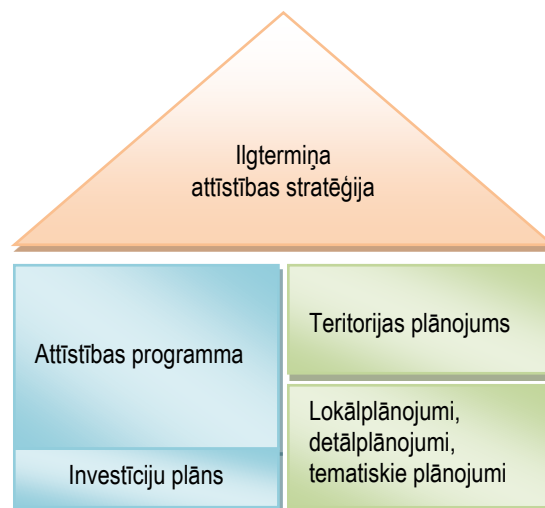
Jelgavas novada attīstības stratēģija, Jelgavas novada attīstības programma 2011. – 2017.gadam un Jelgavas novada teritorijas plānojums 2011. – 2023.gadam ir savstarpēji pakārtoti un saskaņoti attīstības plānošanas dokumenti, kas veido pamatu ilgtspējīgai un līdzsvarotai Jelgavas novada teritorijas attīstībai.

Attīstības plānošanas dokumentu izstrādi vadīja un organizēja Jelgavas novada Attīstības nodaļa, plānošanas procesā tika aktīvi iesaistīta sabiedrība, veicot gan publiskas diskusijas par katra pagasta esošo pievilcību un nākotnes redzējumu, gan veiktas videointervijas ar pagastu iedzīvotājiem par perspektīvā veicamiem darbiem pagasta un novada teritorijas pievilcības veicināšanai.

Stratēģiskie mērķi un prioritātes noteiktas, pamatojoties uz veiktās analīzes rezultātiem un diskusijās formulētajiem attīstības virzieniem.

Attīstības stratēģija paredz ilgtspējīgu un nepārtrauktu novada attīstības virzību, ievērojot katra pagasta esošās attīstības tendences, tradīcijas un dažādo novada teritorijas raksturu, nākotnē paredzot līdzsvarotu teritorijas attīstību.

Novada attīstību veido saskaņota iedzīvotāju, uzņēmēju un pašvaldības rīcība.

Tekstā lietotie saīsinājumi

A/S	Akciju sabiedrība
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
EM	Ekonomikas ministrija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
FM	Finanšu ministrija
IIN	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
INTERREG	Pārrobežu sadarbības programma
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
ĪAT	Īpaši atbalstāmās teritorijas
KM	Kultūras ministrija
Latvija 2030	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 gadam
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LLKC	Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
LM	Labklājības ministrija
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NAP 2020	Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam
NĪN	Nekustamā īpašuma nodoklis
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SM	Satiksmes ministrija
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
ZPR	Zemgales plānošanas reģions

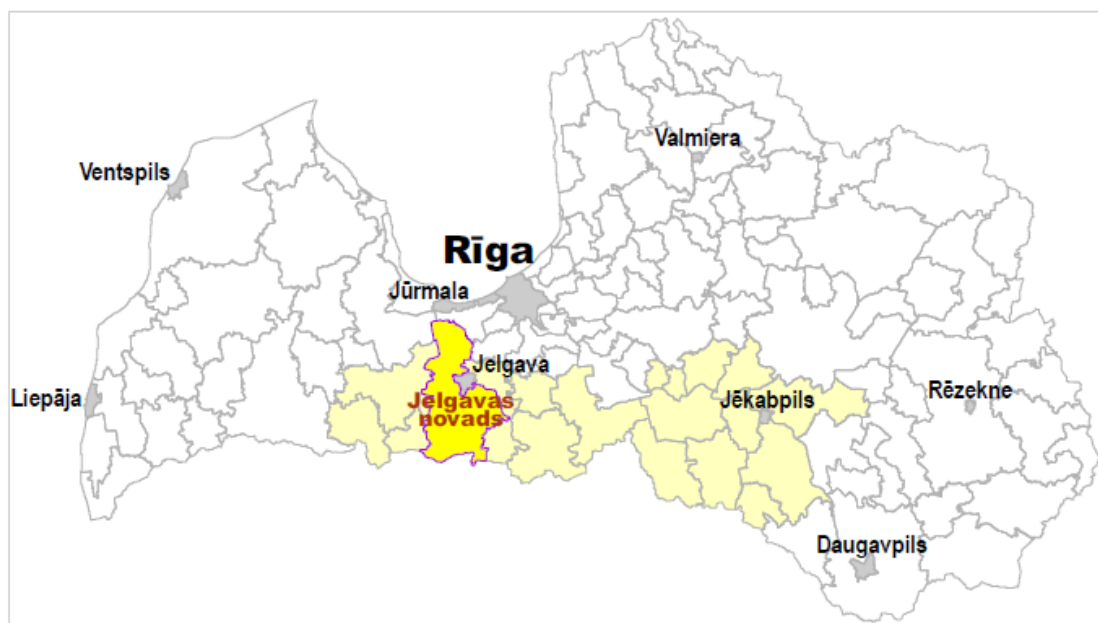
Jelgavas novads 2013

Jelgavas novads kā administratīva vienība tika izveidots 2009.gada 1.jūlijā. Novadu veido 13 pagasti, katra pagasta teritorija iedalāma lauku teritorijā un ciemos. Jelgavas novads atrodas Zemgales plānošanas reģionā un robežojas ar Jelgavas pilsētu, Tērvetes, Dobeles, Tukuma, Babītes, Olaines, Ozolnieku, Rundāles novadiem un Lietuvas Republiku.

Jelgavas novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Zemgales līdzenumā, ko caurvij Lielupes baseina upju tīkls. Jelgavas novada platība 1315 km², teritorijā ir 34 ciemi, iedzīvotāju skaits 2013.gada sākumā 26 557, no tiem 13572 sievietes un 12985 vīrieši. Iedzīvotāju skaits Jelgavas novadā ik gadu samazinās, kas galvenokārt skaidrojams ar negatīviem demogrāfiskiem rādītājiem, mirstība ievērojami pārsniedz dzimstību (-145).

Apskatot migrācijas datus, redzams, ka no citām teritorijām iebrukušo ir vairāk kā to, kas aizceļo no Jelgavas novada. 2012.gadā no novada devušies prom 614 iedzīvotāji, bet iebrukuši 883 iedzīvotāji. Lielākais iebrucēju skaits vērojams pagastos ap Jelgavas pilsētu: Glūdas, Svētes, Līvberzes un Kalnciema pagastos.

Jelgavas novads atrodas Rīgas metropoles ietekmes zonā, kā arī ieskauj Jelgavas pilsētu, tādējādi gan Rīgas, gan Jelgavas attīstība ietekmē novada attīstību. Jelgavas novada centrālā administratīvā pārvalde atrodas Jelgavas pilsētā.

1.att. Jelgavas novada novietojums Latvijā

Attālums no Jelgavas novada pagastu ciemiem līdz Rīgai ir no 40 līdz 75 km. Novada ekonomisko izaugsmi ietekmē valsts galvenie autoceļi A8 (E77) Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene) un A9 Rīga (Skulte) – Liepāja un stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnijas Tukums II – Jelgava, Jelgava – Krustpils, Rīga – Jelgava, Jelgava – Liepāja, Jelgava – Meitene – valsts robeža un Glūda – Reņģe – valsts robeža. Optimāli sazarotais transporta infrastruktūras tīkls veicina skolēnu un darbaspēka mobilitāti. Iedzīvotāji dodas gan uz kaimiņu pagastiem, gan Jelgavas un Rīgas pilsētām.

Jelgavas novada infrastruktūru veido ciemos esošā inženierinfrastruktūra, centralizētā ūdens apgāde, sadzīves notekūdeņu novadīšanas un attīrīšanas sistēmas, energoapgāde un sakaru komunikācijas.

Galvenās uzņēmējdarbības nozares ir lauksaimniecība, mežsaimniecība, kokapstrāde, derīgo izrakteņu ieguve. Pēc *Lursoft* datiem uz 2013.gada sākumu Jelgavas novadā darbojas 1893 uzņēmumi. Lielākais apgrozījums 2012.gadā (*Lursoft*) vērojams ķīmisko vielu vairumtirdzniecības uzņēmumam SIA "Scandagra Latvia" un derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes uzņēmumam SIA „Laflora”. Bezdarba līmenis Jelgavas novadā 2012.gada nogalē bija 10,1%.

Vērtējot pēc teritorijas attīstības indeksa (parāda teritoriju augstāku vai zemāku attīstību no vidējā valsts sociālekonomiskās attīstības līmeņa attiecīgajā gadā), Jelgavas novads (pēc 2011.gada datiem) Latvijas mērogā atrodas 36.vietā, bet Zemgales reģionā 8.vietā.

Jelgavas novada iedzīvotājiem ir pieejamas plašas izglītības iespējas jebkuram vecumposmam. Novada teritorijā iespējams iegūt gan vidējo, gan profesionālo izglītību, Jelgavas pilsētā izvietotā Latvijas Lauksaimniecības universitāte piedāvā plašas augstākās izglītības iespējas. Novada izglītības un daudzfunkcionālie aktivitāšu centri piedāvā mūžizglītības, interešu izglītības pakalpojumus.

Novada telpisko struktūru galvenokārt veido lauku zemes un ciemu apbūve. 60% novada teritorijas aizņem lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Lielākās lauksaimniecības zemju teritorijas, kuras galvenokārt tiek izmantotas augkopībā, ir Sesavas, Vircavas, Zaļenieku un Lielplatones pagastos. Jelgavas novadā ir Zemgales un Latvijas auglīgākās augsnes, kuru novērtējums krietni pārsniedz 60 balles. Jelgavas novada Līvberzes, Kalnciema un Valgundes pagastu teritorijas atrodas uz mazāk auglīgajām mālsmilts augsnēm, turklāt šo pagastu teritorijā atrodas visi 7 Jelgavas novada teritorijā esošie polderi.

Līvbērzes un Valgundes pagastu teritorijās plešas novada lielākie mežu masīvi, šeit un arī Vilces pagastā attīstīta mežsaimniecības nozare. Jelgavas novadā atrodas 9 aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*).

Līvbērzes, Kalnciema un Valgundes teritorijās atrodas ievērojamas derīgo izrakteņu iegulas. Šeit tiek iegūta kūdra, atrodas dolomīta un māla ieguves teritorijas. Smilts un grants ieguve notiek arī Vilces, Zaļenieku un Jaunsvirlaukas pagastu teritorijās.

Apdzīvojuma struktūru Jelgavas novadā veido ciemu apbūve, arī piepilsētas apbūve pie Jelgavas pilsētas robežas un lauku viensētas un viensētu grupas. Jelgavas novadā ir 34 ciemi, kuri, atbilstoši Zemgales plānošanas reģiona plānošanas dokumentiem, iedalīti attīstības centros. Novada nozīmes attīstības centri ir 13 esošie pagastu administratīvie centri. Kā vietējas nozīmes attīstības centri klasificēti pārējie novada ciemi.

Attīstības pamatprincipi

1. *Ilgspējīgas attīstības princips*, kas paredz nodrošināt nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu un kultūras mantojuma saglabāšanu;
2. *Līdzsvarotas attīstības princips*, kas paredz samazināt atšķirības starp vairāk un mazāk attīstītām teritorijām, kā arī saglabāt un attīstīt katras teritorijas dabas vides un kultūrvides raksturīgās īpatnības un attīstības potenciālu;
3. *Interesu saskaņotības princips*, kas paredz ikvienu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādāt saskaņā ar citiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī saskaņot tajā valsts, pašvaldību un privātās intereses;
4. *Daudzveidības princips*, kas paredz jebkura teritorijas attīstības plānošanas dokumenta izstrādē nodrošināt dabas vides, kultūrvides, resursu un saimnieciskās darbības daudzveidību;
5. *Konkurences princips*, kas paredz, ka teritorijas attīstības plānošanas dokumenti rada vienlīdzīgus priekšnoteikumus uzņēmējdarbībai;
6. *Atklātības princips*, kas paredz teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādāt, iesaistot sabiedrību un nodrošinot informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu;
7. *Nepārtrauktības un pēctecības princips*, kas paredz spēkā esošā plānojuma pamatojuma maiņas gadījumā grozīt plānošanas dokumentu, saglabājot tās plānošanas dokumentu daļas, kuru pamatojums nav mainījies;
8. *Finansiālo iespēju princips*, kas paredz izvērtēt esošos resursus, prioritātes, izmaksu efektīvākos risinājumus un nākotnes finansiālās iespējas izvirzīto mērķu sasniegšanai;
9. *Sadarbības princips*, kas paredz institūciju sadarbību plānošanas dokumentu izstrādes un īstenošanas procesā, sniedzot informāciju, izpildot ar plānošanas dokumentiem dotos uzdevumus un informējot par izvirzīto mērķu un rezultātu sasniegšanu.
10. *Integrētās pieejas princips*, kas paredz koordinētu telpisko, tematisko un laika dimensiju, nodrošinot interešu saskaņotību starp visiem pārvaldes līmeņiem (valsts, reģiona, vietējais) un ieinteresētajām pusēm (iedzīvotājiem, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām, u.c.), izmantojot konkrētus (finanšu) instrumentus, lai sasniegtu noteiktos mērķus. Integrētā pieeja palīdz nodrošināt sasaisti starp dažādām politikas jomām un iniciatīvām, palīdz veidot pašvaldības attīstības ilgtermiņa skatījumu, vienlaicīgi nodrošinot līdzsvaru starp ekonomisko, sociālo un vides attīstību, kā arī sekmējot teritorijas izaugsmi.

Stratēģiskā daļa

Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija izstrādāta saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Zemgales plānošanas reģiona dokumentiem.

Ko Jelgavas novads man var piedāvāt? (Jānis, 23, Rīga, students)

Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā atspoguļotais novada attīstības redzējums ietver Latvijas un Zemgales plānošanas reģiona attīstības tendences, piedāvājot savu artavu valsts un Zemgales reģiona attīstības sekmēšanai.

Ko Jānis novadā vēlas darīt? Dzīvot un veidot ģimeni, strādāt un veidot karjeru vai atpūsties? (Līga, 37, politiķe)

2011.gadā Jelgavas novadam tika izveidots savs karogs un logo ar saukli Jelgavas novads stabilai nākotnei.

Ar krāsu palīdzību logo ir ieaustas novada būtiskākās vērtības: zelts – ģimene, cilvēks un darba tikums, zilā – Lielupes ūdeņi ar pietiekām, zaļā – vide un tradicionālā lauksaimniecība.

Jelgavas novada nākotnes redzējums – vīzija, attīstības mērķi un prioritātes noteikti, ņemot vērā logo noteikto, novada iedzīvotāju, uzņēmēju, dažādu interešu pārstāvēto nevalstisko organizāciju un politiķu redzējumu par Jelgavas novadu pēc 20 gadiem un unikālās vērtības, ar kurām Jelgavas novads var lepoties.

Jelgavas novada nākotnes redzējums - vīzija

- **Jelgavas novads – sakārtota vide katrai ģimenei**

Jelgavas novada vērtība ir iedzīvotāji, kas to attīsta un veido, – laimīgi, dzīvespriecīgi bērni, par savu un bērnu nākotni droši vecāki, gandarīti vecvecāki, zinātkāri un mērķtiecīgi skolēni un studenti, atbildīgi, radoši, ar nodarbinātību apmierināti un atpūtušies darba ļaudis, aktīvi pensionāri.

- **Jelgavas novads – kopta Zemgales ainava**

Jelgavas novada vērtība ir pievilcīgā, nepiesārņotā vide un vēsturiski veidotā un raksturīgā lauku ainava ar augstvērtīgiem dabas resursiem, sakārtota satiksmes infrastruktūra, kvalitatīva inženierinfrastruktūra, droša, labiekārtota dzīves vide.

- **Jelgavas novads – labākā teritorija attīstībai un ideju īstenošanai**

Jelgavas novada vērtība ir spēcīgi tradicionālās lauksaimniecības uzņēmumi, stabili ražošanas, pārstrādes un pakalpojumu uzņēmumi, iespēja realizēt jaunas un unikālas uzņēmējdarbības idejas.

Jelgavas novada attīstības mērķi un prioritātes

Jelgavas novada teritorijas ilgtermiņa attīstības mērķis: Veidot pamatu Jelgavas novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai.

Ilgtermiņa stratēģiskais mērķis 20 gadiem: Jelgavas novads – pievilcīga dzīves un darba vide. Jelgavas novada attīstības ilgtermiņa mērķa sasniegšanai tiek izvirzītas 3 prioritātes:

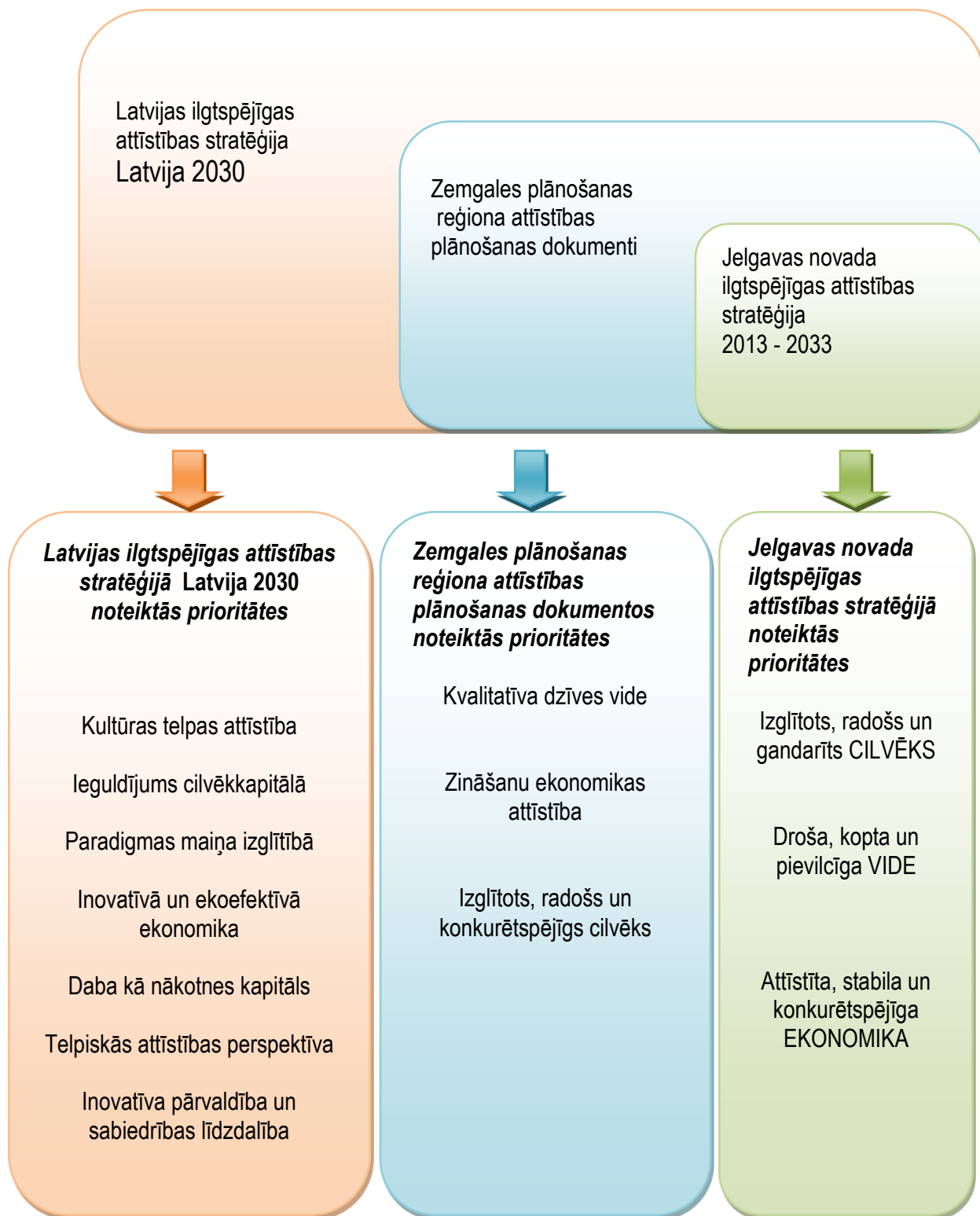
1. **Izglītots, radošs un gandarīts CILVĒKS;**
2. **Droša, kopta un pievilcīga VIDE;**
3. **Attīstīta, stabila un konkurētspējīga EKONOMIKA.**

Jelgavas novada attīstības stratēģiskā matrica

Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas stratēģiskā matrica atspoguļo vīziju, kuras sasniegšanai tiek izvirzīts stratēģiskais mērķis 20 gadiem, noteiktas prioritātes mērķa sasniegšanai.

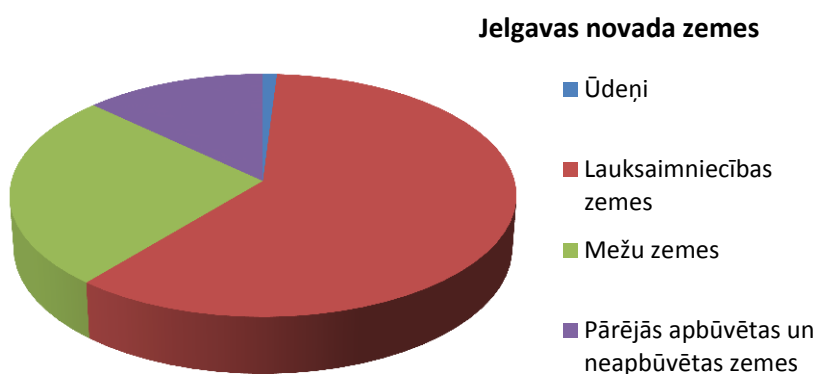
Prioritāšu saskaņotība, pēctecība

Jelgavas novada ekonomiskā specializācija

Izvērtējot Jelgavas novada esošo situāciju, vietējos resursus, vēsturiskās tradīcijas un izstrādē iesaistīto sniegto redzējumu ir noteikta novada ekonomiskā specializācija. Jelgavas novada loma plašākā telpā saistīta gan ar Zemgalei raksturīgo tradicionālo saimniekošanu un kultūru, gan vides tūrismu, apskatot un izzinot Lielupes upi un Zemgalei raksturīgo vidi.

Latvijas mērogā novadu raksturo izdevīgā ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kas ļauj šajā teritorijā attīstīt dažādu profilu uzņēmējdarbību. Latvijas mērogā novadam ir priekšrocības lauksaimnieciskajā darbībā, šeit ir auglīgākās zemes, optimāls ceļu tīkls.

Zemgales plānošanas reģiona ekonomiskajā profilā minēts: dabas resursu – zemes, mežu, upju, derīgo izrakteņu – pieejamība ir būtiskākais specializācijas priekšnosacījums, piemēram, lauksaimniecība, zivsaimniecība, mežsaimniecība, kokapstrāde, karjeru izstrāde,

būvmateriālu ražošana utt.” (Zemgales plānošanas reģiona ekonomikas profils).

Jelgavas novada teritoriju pēc uzņēmējdarbības specializācijas iespējams iedalīt novada Dienvidu daļā (attiecīgi no administratīvā centra atrašanās vietas Jelgavā) un Ziemeļu daļā. Novada Dienvidu daļai raksturīgas augstvērtīgās lauksaimniecībā izmantojamās zemes ar auglību virs 60 ballēm). Šeit koncentrējas spēcīgi lauksaimniecības uzņēmumi, kuru produkcijas ražošanai auglīgās zemes rada salīdzinošas priekšrocības (augkopība, lopkopība) salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem. Novada Ziemeļu daļā, kur atrodas ievērojamas derīgo izrakteņu iegulas un mežu masīvi, raksturīga rūpnieciskā ražošana, derīgo izrakteņu izstrāde, mežizstrāde, kokapstrāde. Ieguves rūpniecībai un karjeru izstrādei Jelgavas novadā ir perspektīvas produktu eksportēšanā, ņemot vērā šo resursu kvalitāti, ieguves un pārstrādes

vietu attālumu līdz satiksmes maģistrālēm un Rīgas ostai. Novada teritorijā attīstās mājražošanas uzņēmumi un amatniecības centri.

Zemgales plānošanas reģionā Jelgavas novads attīstās kā tūrisma centrs, ko veido novadam raksturīgā agrārā ainava, dabas un kultūrvēsturisko resursu pieejamība un infrastruktūras attīstība. Jelgavas novadā darbojas dažādu jomu amatniecības centri, kas piedāvā Zemgales tradicionālo amatnieku darinājumus, mājražotāji piedāvā pašu saimniecībās ražotu produkciju tieši patērētājam.

Pārveidojot degradētās padomju laika ražošanas teritorijas, paplašinot esošās un veidojot jaunas industriālās zonas Jelgavas novada Elejas, Glūdas, Jaunsvirlaukas, Zaļenieku un Kalnciema pagastos, tiks veicināta jaunu uzņēmumu ieplūšana Jelgavas novadā, nodrošinot tiem nepieciešamo infrastruktūru, informāciju un pakalpojumus. Īpaša loma novada, reģiona un arī Latvijas mērogā perspektīvā varētu būt lauksaimnieciskās produkcijas pārstrādes tehnoloģiskā parka izveidei, attīstot esošās ražošanas teritorijas. *Veiksmīgai lauksaimniecības nozares attīstībai nepieciešama jaunu tehnoloģiju un inovāciju ieviešana, lai ražotu produktus ar pēc iespējas augstāku pievienoto vērtību, kā arī sadarbības attīstīšana ar pārtikas pārstrādes nozari.* (Zemgales plānošanas reģiona ekonomikas profils).

Jelgavas novads savu specializāciju nosaka saskaņā ar „Zemgales plānošanas reģiona ekonomikas profilā” definētajām perspektīvajām attīstības nozarēm: Izglītība, zinātne un inovācijas; Lauksaimniecība; Pārtikas rūpniecība; Mežsaimniecība un kokapstrāde; leguves rūpniecība un karjeru izstrāde; Metālapstrāde un mašīnbūve; Ķīmijas rūpniecība; Tekstilrūpniecība; Tūrisms

Perspektīvā Jelgavas novadā līdzās esošajām nozarēm attīstāmi arī transporta pakalpojumi, alternatīvo energoresursu ieguve, dažāda veida ražošana un pakalpojumi.

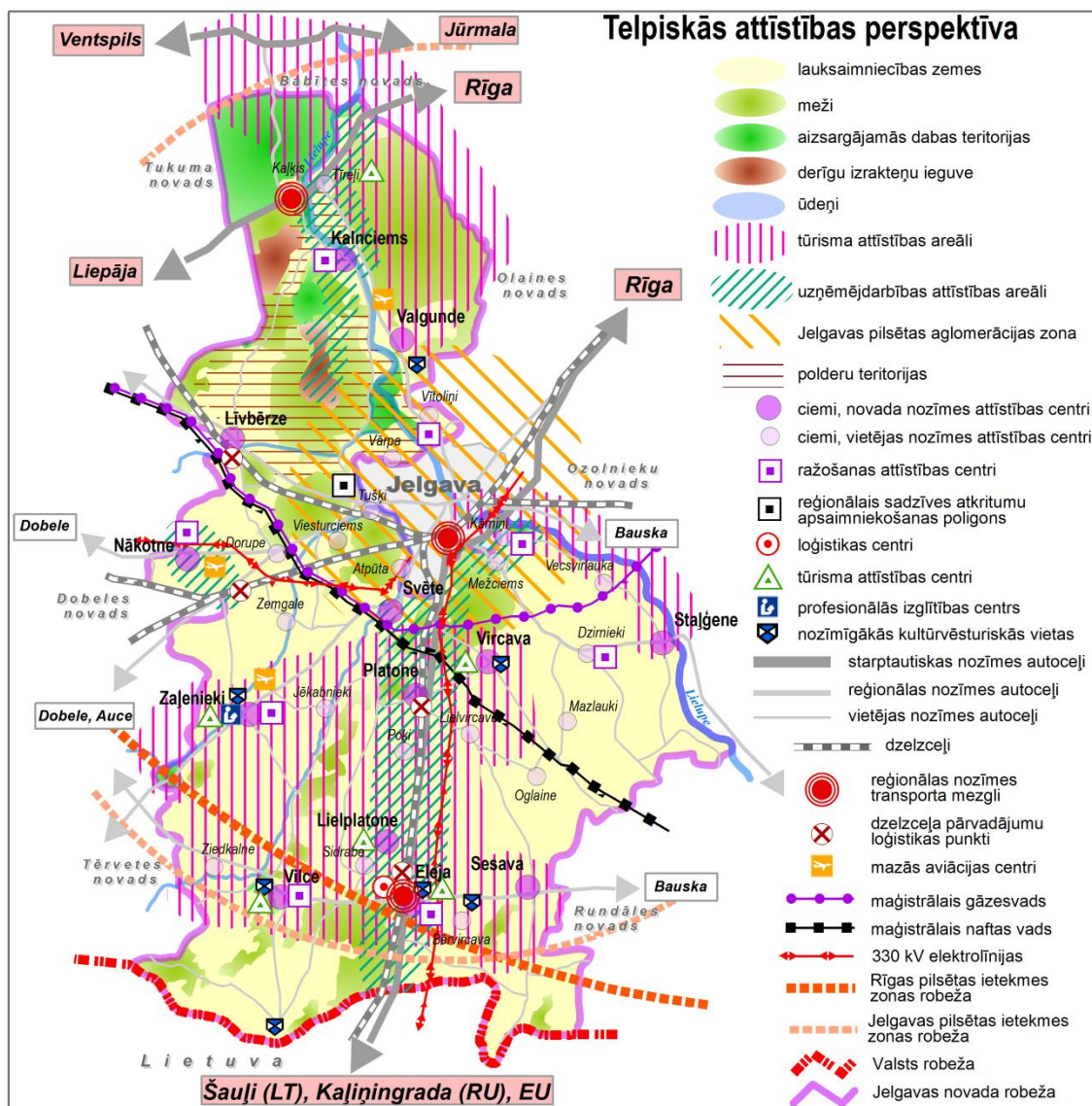
Ņemot vērā Jelgavas novada specializāciju un Zemgales reģiona kopējās attīstības tendences, nākotnē svarīgi veicināt un attīstīt sadarbību ar Jelgavas pilsētu un tajā esošo Latvijas Lauksaimniecības universitāti inovāciju ieviešanas sekmēšanai ražošanā un pārstrādē. Darbaspēka migrāciju veicina izdevīgā satiksmes infrastruktūra ar Jelgavu un Rīgu. Novada iedzīvotāji tiek nodarbināti Jelgavas novadā, Jelgavas pilsētā, Rīgā un uzņēmumos, kas atrodas kaimiņu novados. Jelgavas novadā, salīdzinot ar Zemgales reģionu un Latviju kopumā, darbaspēka izmaksas ir salīdzinoši zemas, kas savukārt, ir izdevīgi uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Jelgavas novada telpiskās attīstības perspektīva

Telpiskās struktūras elementi

Teritorijas telpiskās attīstības perspektīva ataino nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus, galvenās funkcionālās telpas un to ilgtermiņa izmaiņas. Attīstības vadlīnijas nosaka virzību kā sasniegt attīstības prioritātes un stratēģijā definētās vēlamās izmaiņas ilgtermiņā līdz 2033.gadam.

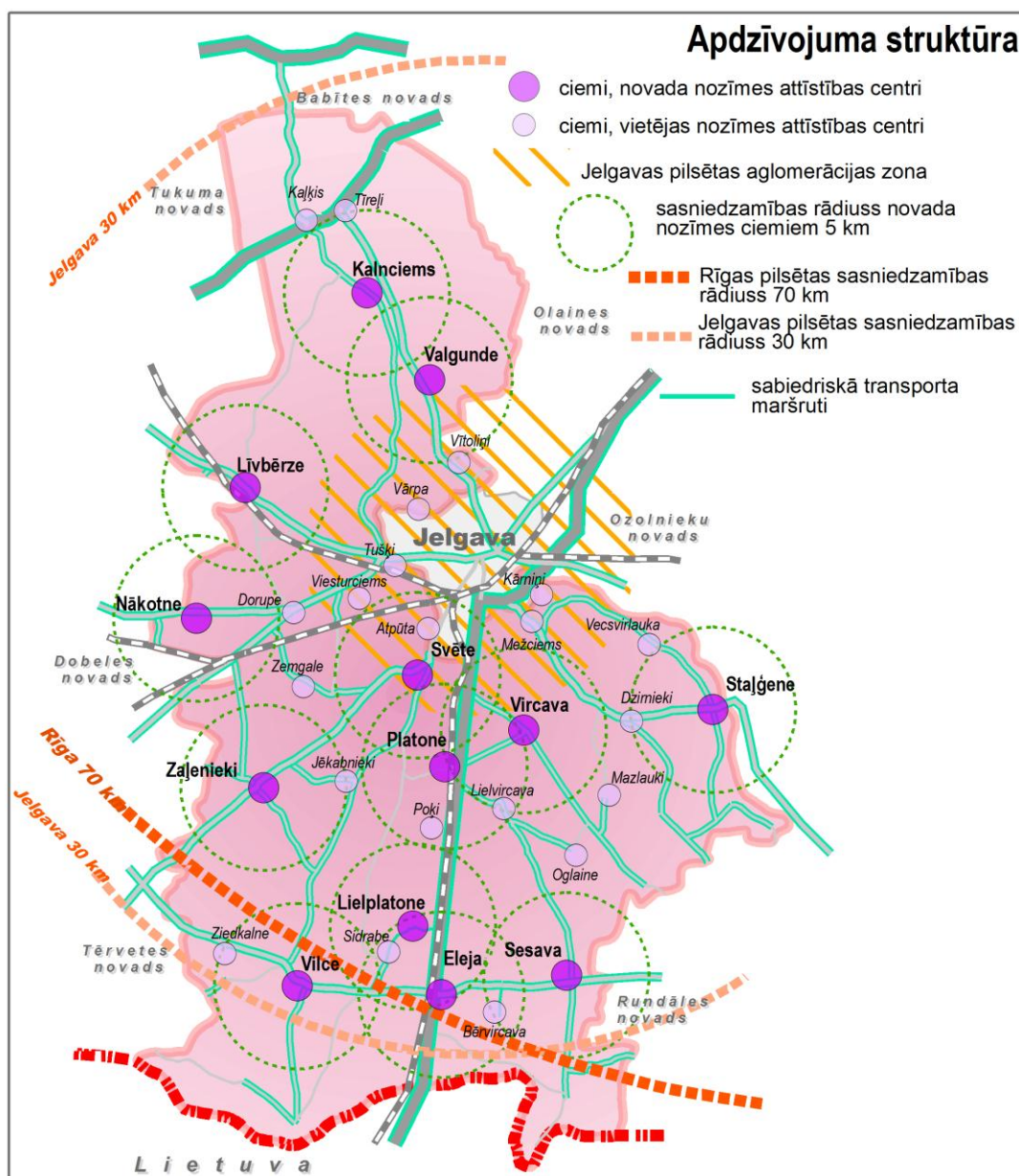
Attīstības perspektīvas nozīmīgākie skatupunkti – apdzīvojuma struktūra, publiskā infrastruktūra, lauku teritorijas, transporta koridori un tehniskā infrastruktūra, dabas, kultūrvēstures un ainaviski vērtīgās teritorijas, vides kvalitāte un plānotās attīstības teritorijas.

2.att. Telpiskās attīstības perspektīva

Apdzīvojuma struktūra

Apdzīvojuma struktūra ir teritorijas attīstības pamats, kas veidojusies ilgstoši, dažādu faktoru – dabas, demogrāfisko, ekonomisko, politisko, sociālo un kultūras faktoru ietekmē un kas ietver trīs savstarpēji saistītus komponentus: teritoriju, iedzīvotājus un apdzīvotas vietas.

3.att. Apdzīvojuma struktūra

Jelgavas novads ir tipisks lauku novads, teritoriju veido blīvāk apdzīvoti ciemi ar plašāku publisko pakalpojumu klāstu (novada nozīmes attīstības centri), mazāki ciemi ar nelielu pakalpojumu klāstu (vietējas nozīmes attīstības centri), viensētu grupas un viensētas. Blīvi

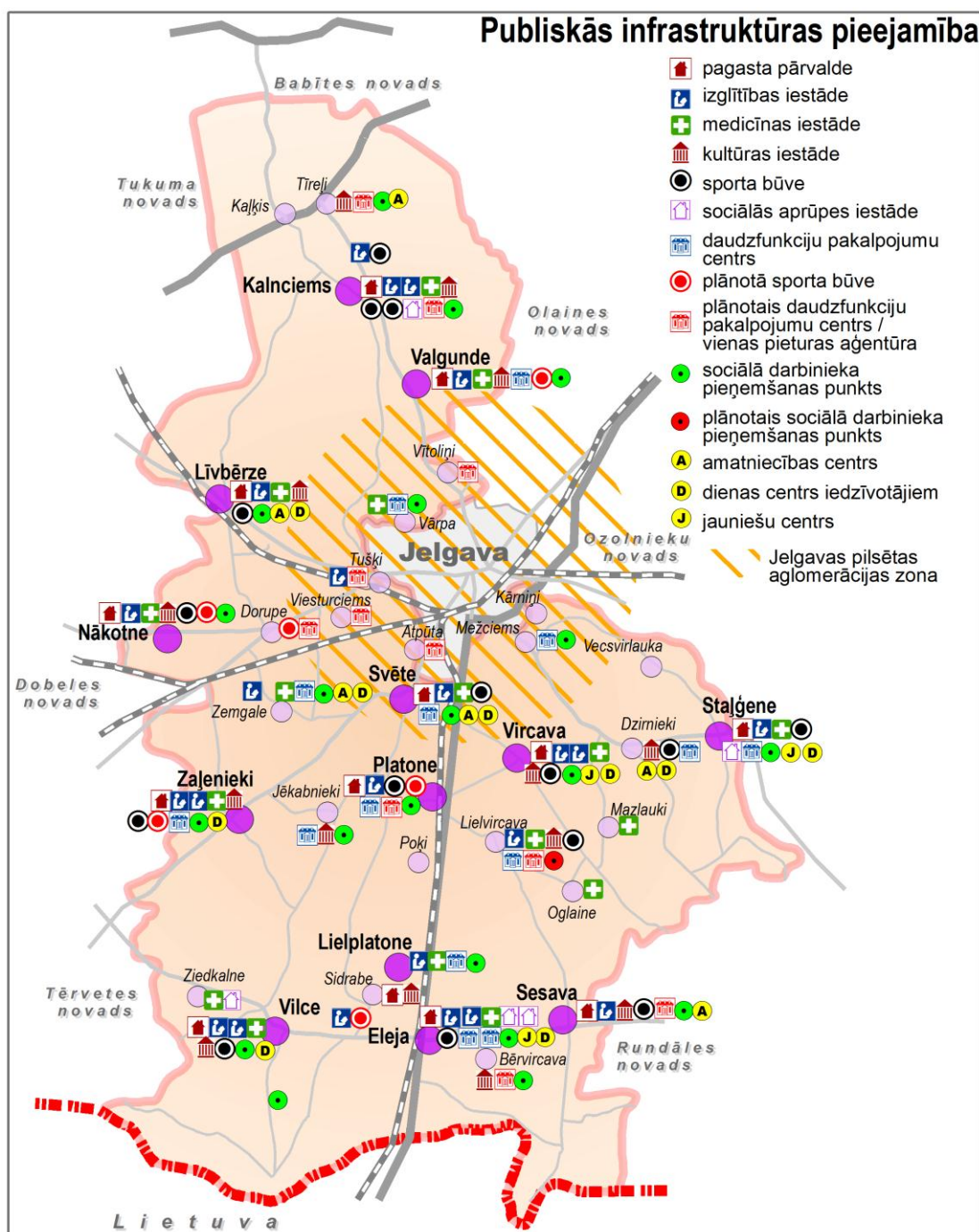
apdzīvotās vietās – ciemos dzīvo 63% Jelgavas novada iedzīvotāju, savukārt lauku teritorijās – viensētās un viensētu grupās 37% iedzīvotāju.

Jelgavas novada apdzīvojuma struktūra ir izveidojusies kā lauku teritoriju loks ar lielākiem un mazākiem ciemiem ap nacionālas nozīmes centru – Jelgavas pilsētu, tādējādi Jelgavas pilsētā gan no pakalpojumu, gan infrastruktūras pieejamības viedokļa atrodas novada pārvaldes administratīvais centrs. Jelgavā pieejami daudzveidīgi pakalpojumi, valsts, pašvaldības, augstāka līmeņa kultūras, sporta, izglītības un veselības aprūpes iestādes. Jelgavas pilsēta – būdama nacionālas nozīmes attīstības centrs, rada ievērojamu ietekmi uz Jelgavas novada attīstību, tā ietekmē gan iedzīvotāju dzīves veidu un kvalitāti, gan pilsētai pieguļošo teritoriju struktūru.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (Latvija 2030) noteikts dalījums attīstības centru klasificēšanai, kā arī noteikti reģionālas nozīmes attīstības centri. Saskaņā ar ZPR definējumu, Jelgavas novada teritorijā esošās apdzīvotās vietas, atbilstoši piedāvātajam pakalpojumu klāstam, iedalītas novada nozīmes attīstības centros un vietējas nozīmes attīstības centros (skat.3.un 4.att.). Kā novada nozīmes attīstības centri noteikti 13 esošie pagastu administratīvie centri, ciemi – Kalnciems, Valgunde, Līvberze, Nākotne, Svēte, Vircava, Staļģene, Platone, Zaļenieki, Lielplatone, Vilce, Sesava, Eleja. Kā vietējas nozīmes attīstības centri noteikts 21 ciems – Kaļķis, Tīreļi, Vītolīņi., Vārpa, Tušķi, Viesturciems, Dorupe, Kārniņi, Atpūta, Mežciems, Vecsvirlauka, Zemgales, Dzirnietki, Jēkabnieki, Poķi, Lielvircava, Mazlauki, Oglaine, Sīdrabe, Ziedkalne, Bērvircava.

Attīstības centrs	Nozīme	Noteiktais minimālais pakalpojumu grozs	Nākotnes redzējums Jelgavas novadā
Nacionālas nozīmes attīstības centrs Jelgava	Nodrošina valsts, reģionālas nozīmes pakalpojumus, augstāko izglītību, daudzveidīgus pakalpojumus		Sadarbība sociālu, ekonomikas un vides aizsardzības jautājumu risināšanā
Novada nozīmes attīstības centri 	Nodrošina vietējās pašvaldības iedzīvotājiem regulāri un epizodiski nepieciešamos pakalpojumus un ir vietējo pašvaldību administratīvie centri vai pakalpojumu saņemšanas vietas	Darbojas ražošanas uzņēmums; Darbojas pārtikas preču veikals; Pieejams sabiedriskais transports; Pieejama pamata vai vidējā, vai profesionālā izglītība; Pieejama kultūras un sporta infrastruktūra; Pieejama bibliotēka; Pieejama veselības aprūpe (ģimenes ārsts) un sociālie pakalpojumi; Pieejama komunālā infrastruktūra	Ražošanas un darījumu teritorijas ar specializētiem, maza un vidēja mēroga uzņēmumiem; Pieejama profesionālās ievirzes pamata un vidējā izglītība
Vietējas nozīmes attīstības centri 	Nodrošina to tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem ikdienā nepieciešamo pakalpojumu minimumu	Darbojas ražošanas uzņēmums; Darbojas pārtikas preču veikals; Pieejams sabiedriskais transports	Pieejams daudzfunkcionāls kultūras, izglītības, sociālo un veselības veicināšanas pakalpojumu centrs vai vienas pieturas aģentūra; Pieejama komunālā infrastruktūra; Darbojas atsevišķi mazie un vidējie uzņēmumi

Atbilstoši noteiktajam pakalpojumu grozam lielākā daļa novada nozīmes attīstības centru nodrošina visu pakalpojumu klāstu. Atsevišķos novada nozīmes attīstības centros, pagastu teritoriju vēsturiskās veidošanās gaitā kāds no pakalpojumiem neatrodas pašā ciemā, bet ir pieejams, nodrošinot tam brīvu piekļuvi ar sabiedrisko transportu. Piemēram, Valgundes un Lielplatones ciemu teritorijā neatrodas pamata vai vidējās izglītības iestāde, bet tās pieejamība tiek nodrošināta ar sabiedrisko transportu.

4.att. Publiskās infrastruktūras pieejamība

Lai virzītu Jelgavas novada attīstību, uzlabojot dzīves un darba kvalitāti tajā esošajiem iedzīvotājiem un uzņēmējiem, kā arī lai piesaistītu jaunus iedzīvotājus un uzņēmējus, ir nepieciešams izpildīt daudzus priekšnoteikumus. Jāturpina iesāktais darbs pie novada teritorijas vienmērīgas un līdzsvarotas attīstības, izvērtējot esošos resursus un piesaistot papildus resursus. Līdzsvarotas attīstības priekšnoteikums ir noteikto dažāda līmeņa attīstības centru savstarpējā mijiedarbība, kvalitatīvu atbilstošu pakalpojumu pieejamība un infrastruktūras attīstība.

Novada un vietējas nozīmes attīstības centru attīstības vadlīnijas:

- Turpināt paplašināt esošo ciemu apbūvi;
- Pilnveidot esošos attīstības centru pakalpojumus un veicināt to pieejamību;
- Veidot vienas pieturas aģentūras vai daudzfunkcionālus pakalpojumu centrus vietējas nozīmes attīstības centros, paplašinot pakalpojumu piedāvājumu un veicinot to pieejamību atbilstoši pieprasījumam.

Publiskā infrastruktūra

Publiskās infrastruktūras uzdevums ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju saņemt cilvēktiesībās un valsts likumos garantētos pakalpojumus. Jelgavas novada publisko infrastruktūru veido izglītības, veselības aprūpes, sociālās aprūpes, kultūras iestāžu, sporta un izklaides objektu pieejamība un kvalitāte.

Par vienu no svarīgākajiem novada attīstības virzītājspēkiem ir uzskatāma kvalitatīva un mūsdienīga izglītība mūža garumā, kas pieejama ikvienam iedzīvotājam. Attīstoties un mainoties tautsaimniecības struktūrai, mainās arī darba tirgus pieprasījums pēc dažāda līmeņa speciālistiem, tāpēc izglītībai jābūt gatavai reaģēt uz šīm izmaiņām, nodrošinot tautsaimniecības pieprasījumam atbilstošas izglītības programmas.

Nepieciešams nodrošināt cilvēkiem pārkvalifikācijas un prasmju attīstības iespējas, tādējādi panākot visu sociālo grupu iedzīvotāju integrāciju darba tirgū.

Iedzīvotāju apmierinātībā ar dzīves vidi noteicošs faktors ir mūsdienu prasībām atbilstošas, kvalitatīvas veselības aprūpes un daudzveidīgu sociālo pakalpojumu pieejamība. Kvalitatīva veselības aprūpe un veselīgs dzīvesveids ir svarīgs faktors arī novada demogrāfiskās situācijas uzlabošanā un darbaspēka kvalitātē.

Lai nodrošinātu kvalitatīva kultūras un sporta piedāvājuma pieejamību, nepieciešams attīstīt kultūras un sporta iestāžu infrastruktūru un tradīcijas novadā.

Sakārtota un attīstīta vide ceļ iedzīvotāju pašapziņu, veicina pozitīva novada tēla veidošanos un vairo novada atpazīstamību. Lai novadā radītu labvēlīgu vidi turpmākai attīstībai, nepieciešama stabila un uz attīstību virzīta pārvalde. Mērķtiecīgs novada mārketingš motivētu dzīvot un strādāt novadā, kā arī piesaistītu potenciālos investorus un darba devējus atvērt jaunas ražotnes.

Publiskās infrastruktūras attīstības vadlīnijas:

- Pilnveidot materiāli tehnisko bāzi visu līmeņu izglītības iestādēs, kas nodrošinātu gan teorētiskās, gan arī praktiskās nodarbības, pakāpeniski integrējot mācību un ražošanas procesus;
- Ieviest profesionālās ievirzes izglītības programmas vispārizglītojošās skolās, atbilstoši teritorijas ekonomiskai specializācijai un/vai resursu pieejamībai;
- Pilnveidot neformālās izglītības pakalpojumu klāstu atbilstoši pieprasījumam;
- Attīstīt un pilnveidot sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības klāstu, uzlabot sociālo institūciju materiāli tehnisko bāzi, infrastruktūru un pakalpojumu kvalitāti;
- Veicināt iedzīvotāju veselīgu un aktīvu dzīvesveidu, attīstot un dažādojot kultūras un sporta aktivitātes, t.sk. brīvdabas sporta un kultūras aktivitāšu laukumus, atbilstoši pieprasījumam;
- Nodrošināt informācijas apriti par publisko pakalpojumu dažādību un pieejamību novada teritorijā;
- Veicināt novada pārvaldes funkciju pilnveidošanu un kvalitātes uzlabošanu, ieviešot kvalitātes vadību;
- Uzlabot sociālo dialogu starp novada pārvaldi un iedzīvotājiem, iesaistot iedzīvotājus politikas izstrādē, īstenošanā un ietekmes novērtēšanā.

Lauku teritorijas

Lauku teritorijas Jelgavas novadā ir nozīmīgāko dabas resursu avots, darba un atpūtas vide, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma resurss. Nozīmīgākie resursi ir augstvērtīgās lauksaimniecības zemes, meži, ūdeņi, derīgie izrakteņi (māls, kūdra, smilts, smilts – grants, dolomīts, termālie ūdeņi).

Jelgavas novada telpiskā struktūra un auglīgās lauksaimniecības zemes nosaka, ka Jelgavas novadā galvenais saimniekošanas veids ir lauksaimniecība. Lauksaimnieciskās

teritorijas nosaka novada identitāti valstī un veido novada ekonomisko pamatu. Augkopība, lopkopība, lauksaimnieciskā ražošana un lauksaimnieciska rakstura pakalpojumi, kā arī Zemgales agrārājam ainavam raksturīgā viensētu apbūve ir teritorijas telpiskās attīstības prioritārais virziens.

Daļu novada lauku teritoriju aizņem meži, kas mijas ar lauksaimniecības zemju nogabaliem, veidojot mozaīkveida ainavu. Atbalstot esošo augstvērtīgo mežu audzēšanu un kokapstrādes uzņēmumu darbību, tiks veicināta arī novada ekonomiskā izaugsme. Perspektīvā atbalstāma mežu izmantošana, saglabājot meža ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas.

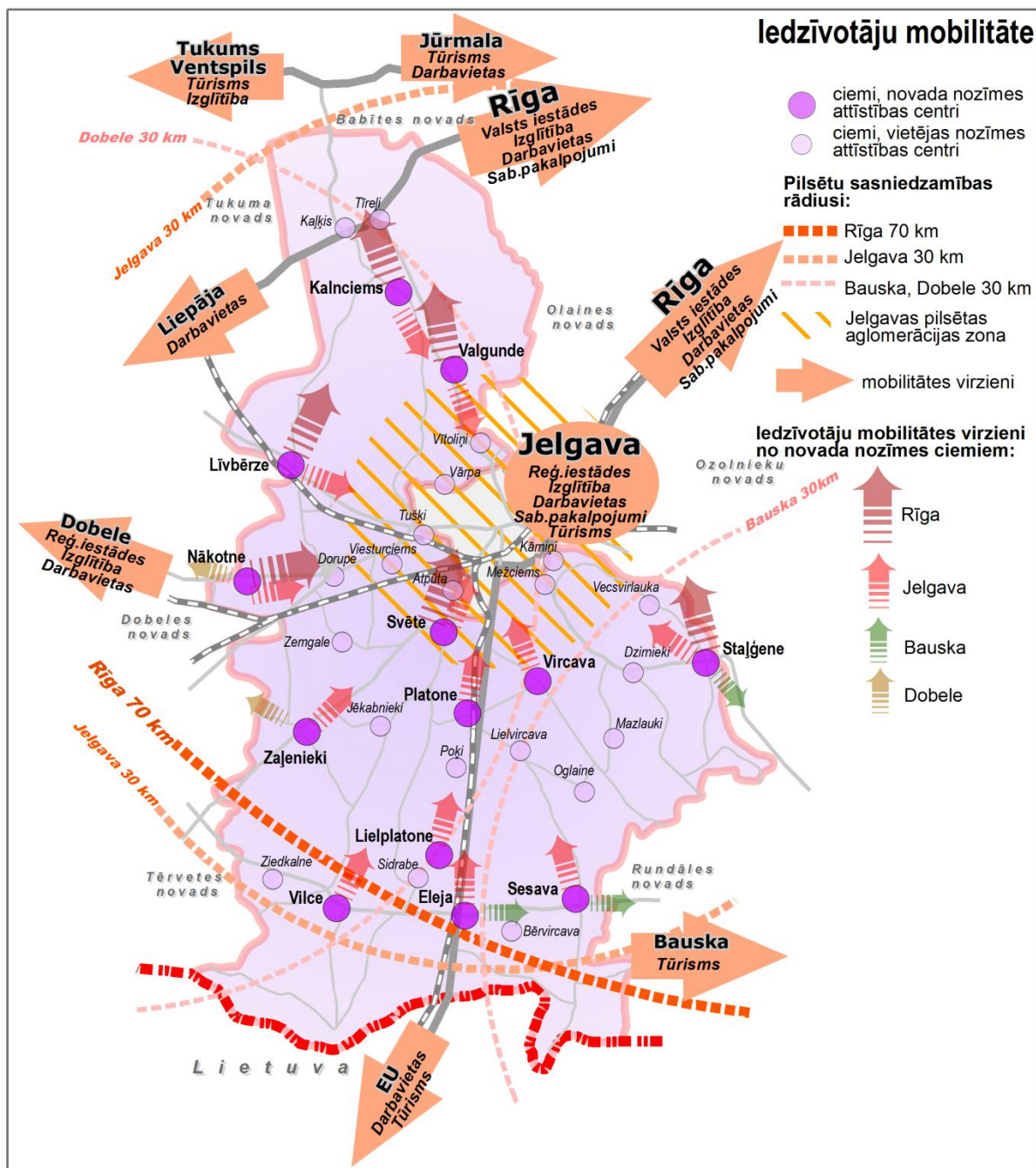
Arī perspektīvā Jelgavas novada lauku attīstība balstīsies uz tradicionālo lauksaimniecību, mežsaimniecību un tūrismu. Ņemot vērā profesionālās vidējās un augstākās izglītības piedāvājumu novadā un nacionālas nozīmes attīstības centrā - Jelgavā, perspektīvā lauksaimniecības nozarē ir iespēja ieviest inovācijas ražošanas procesā un produktu izstrādē.

Lauku teritoriju attīstības vadlīnijas:

- Rosināt iedzīvotājus apsaimniekot un apdzīvot pamestās viensētas.
- Veicināt lauksaimniecības zemju konsolidāciju.
- Nepieļaut lielu augstvērtīgo lauksaimniecības zemju nogabalu apmežošanu, veicināt ar krūmājiem aizaugušu, nekoptu augstvērtīgu lauksaimniecības zemju izmantošanu;
- Veikt kompleksus pasākumus meliorācijas sistēmu saglabāšanai un atjaunošanai;
- Neatbalstīt Jelgavas novada teritorijā ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu;
- Pilnveidot lauksaimnieciskās produkcijas ražotāju sadarbību ar lauksaimniecības zinātņu institūtiem, selekcijas stacijām, atbalstot jaunu produktu ražošanu;
- Veicināt ražošanas attīstību degradētajās teritorijās un ēkās (bij. dzīvnieku fermas, tehnikas novietnes, laukumi un angāri, graudu kaltes un dažādi postīti ražošanas objekti, u.c.). Plānojot jaunus ražošanas objektus lauku teritorijās, primāri izskatīt esošās degradētās teritorijas;
- Sekmēt ilgtspējīgu meža resursu apsaimniekošanu, mežu atjaunošanu un mazāk vērtīgu (zem 30 ballēm) lauksaimniecības teritoriju apmežošanu.

Transporta koridori un tehniskā infrastruktūra

Kvalitatīva satiksmes un tehniskā infrastruktūra ir viens no pamatelementiem kvalitatīvas dzīves vides radīšanai novada iedzīvotājiem, uzņēmējdarbības attīstībai un novada apmeklētājiem (tūristiem).

5.att. Iedzīvotāju mobilitāte

Novada stabila un ilgtspējīga attīstība ir saistīta ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un mobilitāti. Satiksmes infrastruktūrai ir galvenā loma novada apdzīvoto vietu sasniedzamībā, iedzīvotāju mobilitātē, uzņēmējdarbības attīstībā, tādēļ svarīga ir satiksmes infrastruktūras kvalitāte, lai rastu iespēju īsākā laikā pārvietoties starp dažādu līmeņu attīstības centriem pakalpojumu saņemšanai. Dažādu līmeņu attīstības centru sasniedzamībai svarīgs faktors ir sabiedriskā transporta pieejamība un kvalitāte, kā arī iespēja pārvietoties ar velotransportu.

Iedzīvotāju mobilitāte ir viens no rādītājiem, kas raksturo pilsētas un lauku mīļiedarbību. Jelgavas pilsēta sniedz priekšrocības – lielākas un daudzveidīgākas iespējas izvēlēties darbu, mācību un brīvā laika pavadīšanas vietu. Lielpilsētu - Jelgavas un Rīgas tuvums ir viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ daļa iedzīvotāju par savu dzīves vietu izvēlas tai piegulošās lauku apdzīvotās vietas.

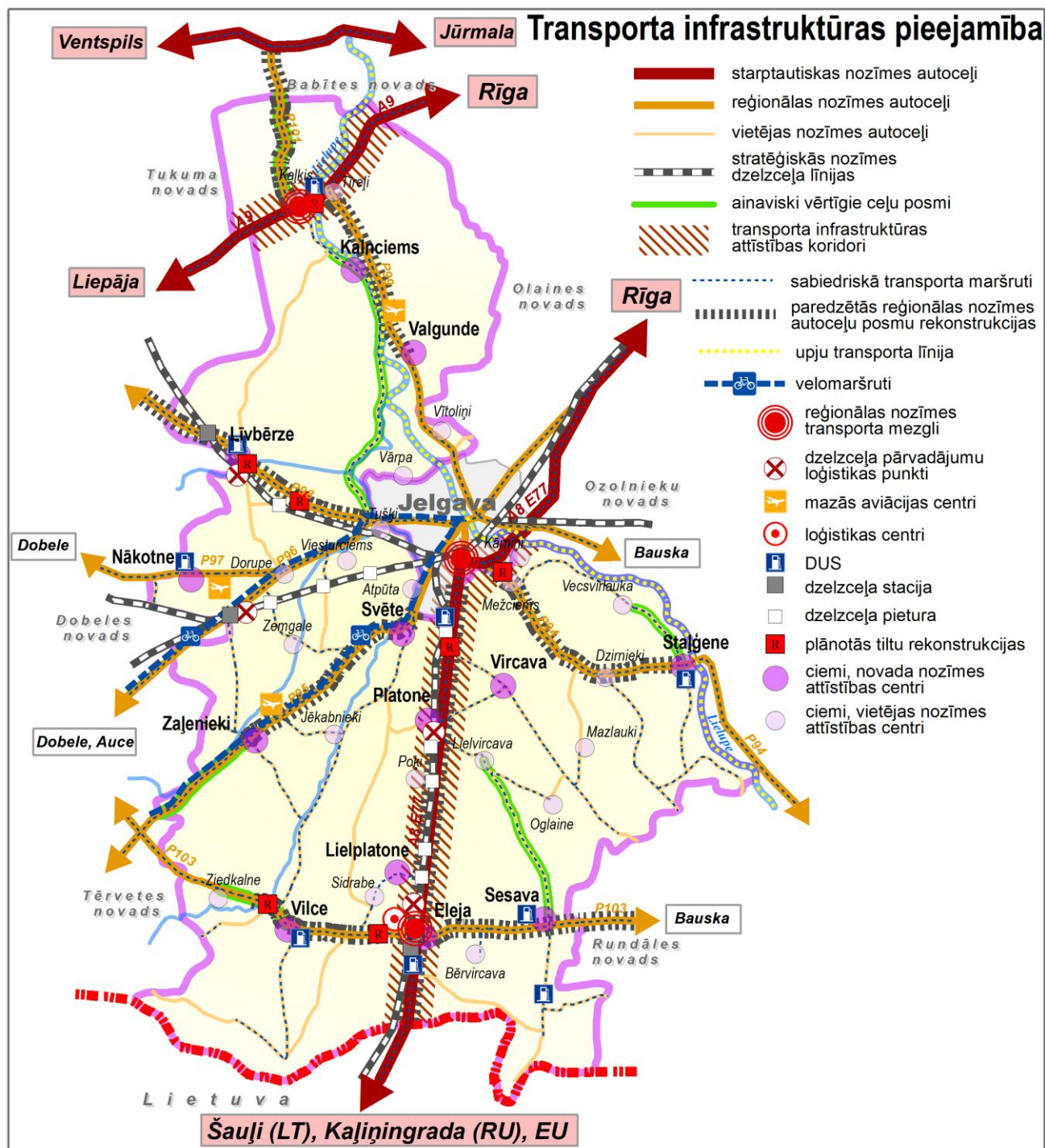
Jelgavas novadam kā nacionāla līmeņa pilsētām piegulošai dzīves telpai ir nepieciešams saglabāt un attīstīt novada teritorijas apdzīvojuma struktūru un infrastruktūru, attīstīt augstu dzīves vides kvalitāti apdzīvotās vietās, nodrošinot transporta, sevišķi sabiedriskā transporta pakalpojumus, piedāvāt daudzveidīgu kultūras, sporta, atpūtas un brīvā laika pavadīšanas pakalpojumus un infrastruktūru novada iedzīvotājiem un viesiem.

Jelgavas novada attīstības stratēģijā tiek izdalīti sekojoši transporta koridori un punkti:

- Valsts galvenie autoceļi: A8(E77) un A9;
- Stratēģiskās nozīmes I un II kategorijas dzelzceļa līnijas;
- Mazās aviācijas lidlauki;
- Upju transporta līnijas.

Novada attīstības interesēs ir saglabāt, attīstīt un pilnvērtīgi izmantot esošo dzelzceļu infrastruktūru gan kravu pārvadājumiem, gan pasažieru pārvadājumiem. Piegulošo teritoriju attīstībai izmantojami arī dzelzceļa tīklu sazarojuma punkti.

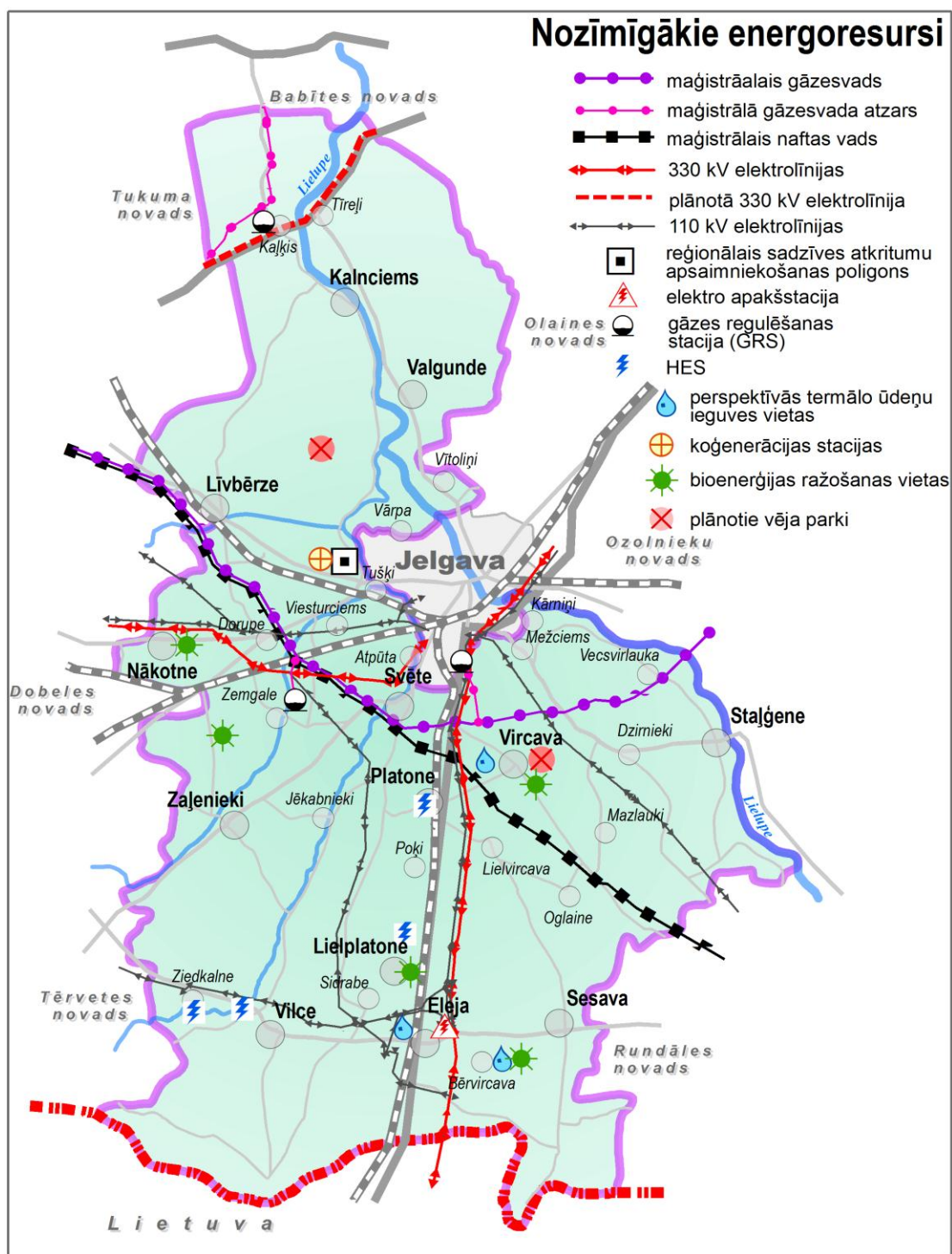
Izveidojot mazās ostas un pietātnes, iespējams attīstīt gan kravu, gan pasažieru pārvadājumus pa Lielupes upi. Transporta infrastruktūras attīstībā svarīgi atbalstīt mazās aviācijas lidlauku izveidi. Upju transporta un mazās aviācijas attīstība veicinās un dažādos uzņēmējdarbības un tūrisma attīstību novadā.

6.att. Transporta infrastruktūra

Kvalitatīvu un videi draudzīgu inženierkomunikāciju attīstība un pieejamība veicina gan dzīves, gan darba vides kvalitāti un pieprasījumu pēc tās, veicinot iedzīvotāju skaita pieaugumu nākotnē un jaunu uzņēmumu veidošanu. Jelgavas novadu šķērso naftas cauruļvads

Polocka – Ventspils, kas ir Latvijas naftas tranzītkoridora nozīmīgākais transporta elements, kā arī vidēja un zema spiediena sadales gāzesvadi. Elektroenerģija pieejama visā novada teritorijā. Lai nodrošinātu kvalitatīvus un jaudīgus sakarus, jāveicina sakaru sistēmu (interneta, telekomunikāciju, u.c.) attīstība.

7.att. Nozīmīgākie energoresursi

Infrastruktūras attīstības vadlīnijas:

- Nodrošināt apdzīvoto vietu, ciemu un viensētu pieejamību, attīstot ērtu un drošu satiksmes infrastruktūru un veicinot sabiedriskā transporta attīstību;
- Atbalstīt apkalpes infrastruktūras izveidi un attīstīšanu pie valsts galvenajiem autoceļiem;
- Izveidot velomaršrutu tīklu un integrēt to tūrisma infrastruktūrā;
- Nodrošināt inženierinfrastruktūras pieejamību jaunām apbūves teritorijām. Ciemu teritorijās, kur tas ir iespējams, veidot vienotus centralizētās ūdens apgādes u.c. inženiertīklus un paredzēt jaunu pieslēgumu veidošanu, paplašinot ciemu apbūvi;
- Paaugstināt dzeramā ūdens kvalitāti un attīstīt kvalitatīvu notekūdeņu attīrīšanas sistēmu, tādējādi samazinot virszemes ūdens objektos ievadīto piesārņojošo vielu daudzumu.
- Pilnveidot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu novadā.

Dabas, kultūrvēstures un ainaviski vērtīgās teritorijas

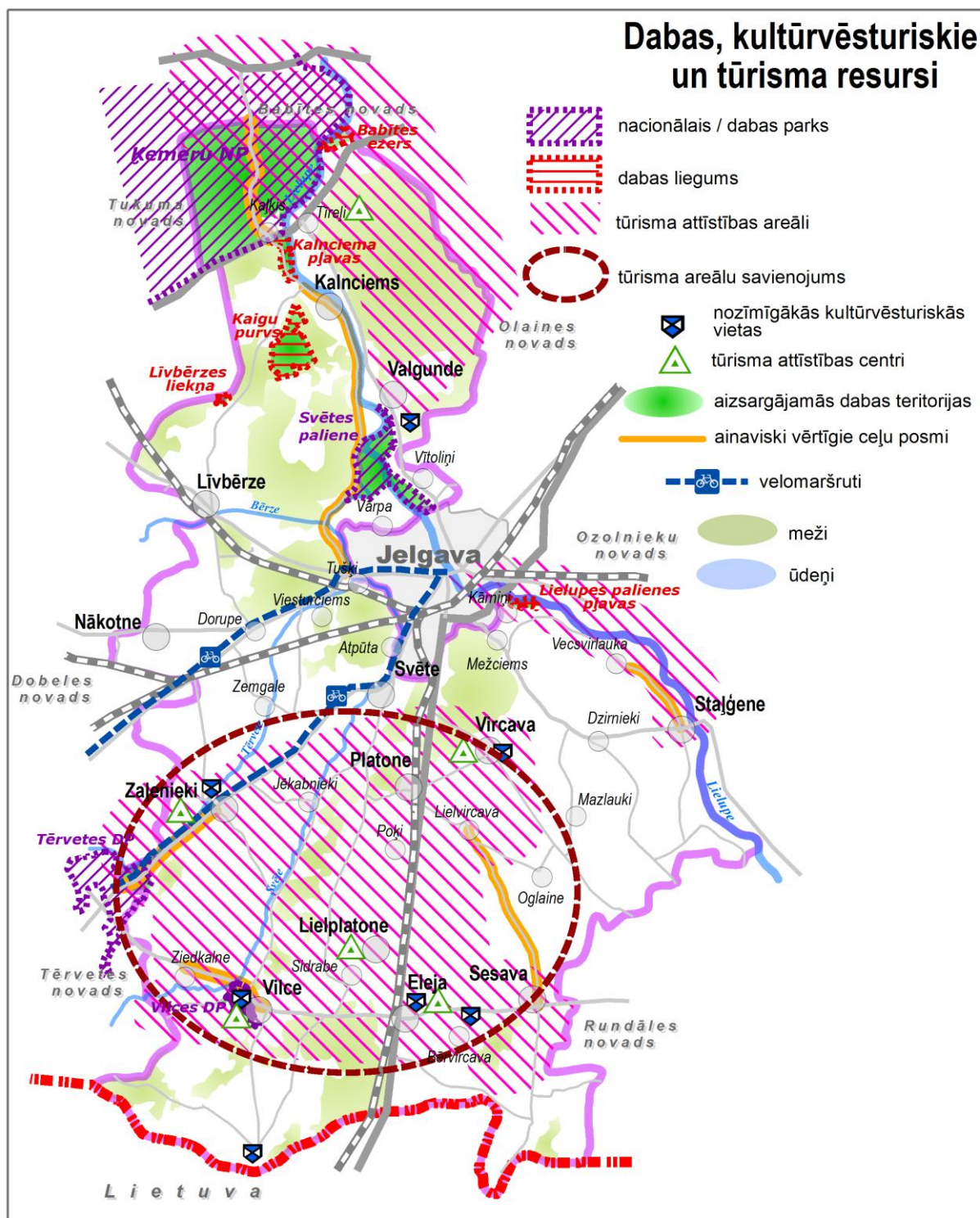
Jelgavas novadu caurvij Lielupes baseina upju tīkls. Ūdenstece te rada vērtīgas ainavas un ir būtisks rekreācijas resurss. Novada ūdens resursus var izmantot atpūtai, vides izziņai un tūrisma aktivitātēm.

Novadam raksturīgo lauku vides kvalitāti raksturo tādi aspekti kā tīra, estētiska un funkcionāla vide, ērta un droša satiksmes infrastruktūra, komfortabls un pieejams dzīvojamais fonds, attīstītas rūpniecības teritorijas, kā arī attīstīta un efektīva inženierinfrastruktūra – ūdeņu apsaimniekošana, atkritumu apsaimniekošana, energoapgāde, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Jelgavas novada teritorijā noteiktas deviņas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) – dabas liegumi, dabas parki, daļa Ķemeru Nacionālā parka teritorijas.

Perspektīvā saimnieciskā darbība Jelgavas novada teritorijā nedrīkst būtiski ietekmēt *Natura 2000* un tām pieguļošās teritorijas.

Jelgavas novada teritorijā atrodas ievērojams skaits kultūras pieminekļu – valsts nozīmes arhitektūras, arheoloģijas un vēstures pieminekļi, vietējas nozīmes arhitektūras un arheoloģijas pieminekļi.

8.att. Dabas, kultūrvēsturiskie un tūrisma resursi

Pēc ainavu struktūras Jelgavas novadā ir cilvēku pārveidotas ainavas un lauku ainavas. Cilvēku pārveidotās ainavas ir pagājušā gadsimta otrajā pusē veidotie ciemi ar savrupmāju un daudzdzīvokļu namu apbūvi, kā arī ciemiem piegulošo ražošanas apbūves teritoriju. Savukārt nepārveidotās lauku ainavas šeit ir meliorētās intensīvi izmantotās lauksaimniecības zemes, mazmežainās mozaīkveida ainavas un mežu ainavas, upju ieleju ainavas, purvu ainavas un ainaviskie ceļi, kas skatienam paver Zemgales kultūrvēstures ainavas vai iedvesmojošas ieleju un līdzenumu ainavas.

Nozīmīga loma novada attīstībā ir kultūrainavai – no iepriekšējām paaudzēm mantotie muižu kompleksi, baznīcas, dzirnavu dīķi, parki, vējdzirnavas.

Sadarbībā ar Jelgavas pilsētu un Ozolnieku novadu Jelgavas novadam tiek izstrādāti un ik gadu pilnveidoti tūrisma maršruti ar aizvien jauniem objektiem.

Atpūtas un tūrisma infrastruktūras attīstības vadlīnijas:

- Uzraudzīt aizsargājamās dabas teritorijas un iesaistīties to teritorijas attīstības plānošanā, sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi;
- Attīstīt un labiekārtot novada dabas vidi, veicinot zaļo zonu un ūdenstilpju izmantošanu aktīvajai atpūtai;
- Pilnveidot tūrisma maršrutu klāstu, novērtējot novada kultūrvēstures vērtības, kā arī amatniecības centru un mājražotāju darbību;
- Veicināt kultūrvēstures objektu pieejamību, un izmantošanu.

Vides kvalitāte

Nozīmīgākie vides kvalitāti ietekmējošie faktori Jelgavas novadā ir virszemes ūdeņu piesārņojums, gaisa piesārņojums un padomju laika mantojums – degradētās ražošanas teritorijas un to potenciālais augsnes un grunts piesārņojums.

Lai, atbilstoši stratēģiskajiem uzstādījumiem, attīstītu Jelgavas novadu kā tīru, drošu un veselīgu dzīves un darba vidi, jāveic pasākumi ekoloģiskās vides saglabāšanai un attīstīšanai.

Perspektīvā jāturpina iesāktie sadzīves un lietus notekūdeņu sistēmu renovācijas darbi un jaunu attīrīšanas ietaišu uzstādīšana, tādējādi samazinot iespēju neattīrītiem notekūdeņiem nokļūt ūdenstecēs. Ražošanas teritorijās jāveicina tādu tehnoloģiju izmantošana un attīstīšana, kas samazina un novērš ekoloģiskos draudus.

Mērķtiecīgi jāveic augsnes atveseļošanas pasākumi piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās teritorijās Jelgavas novadā. Pirms jaunu ražošanas teritoriju apguves jāizvērtē padomju laika mantojuma degradēto teritoriju izmantošana šiem mērķiem.

Vides kvalitātes uzlabošanas vadlīnijas:

- Veicināt dabas resursu aizsardzību un to racionālu izmantošanu, ievērojot līdzsvaru starp vides resursu izmantošanu un saglabāšanu;
- Sekmēt videi draudzīgu lauksaimniecības un mežsaimniecības prakses attīstību;
- Samazināt piesārņojuma avotu skaitu, apzinot degradētās teritorijas un veicinot to rekultivāciju un izmantošanu;
- Veicināt ekotūrisma kā dabai draudzīga lauku uzņēmējdarbības veida attīstību;
- Informēt iedzīvotājus par vides problēmām un izglītēt vides jautājumos, ieviest izglītības iestādēs vides izglītības teorētiskās un praktiskās apmācības.

Prioritāri attīstāmās teritorijas

Izvērtējot Jelgavas novada ģeogrāfisko novietojumu Rīgas ietekmes zonā un Jelgavas pilsētas ietekmes zonā, starptautiskas un starpreģionālas nozīmes transporta koridoru ietekmē, Jelgavas novadā ir iespēja pilnveidot uzņēmējdarbības attīstības teritorijas, ražošanas attīstības centrus. Šeit ir iespēja veidot dažāda veida ražošanas uzņēmumus.

Dažādojot un palielinot uzņēmumu skaitu, tiks veicināta iedzīvotāju labklājība, iedzīvotāju skaita pieaugums, pašvaldības ekonomiskā izaugsme un specializāciju daudzveidība novadā.

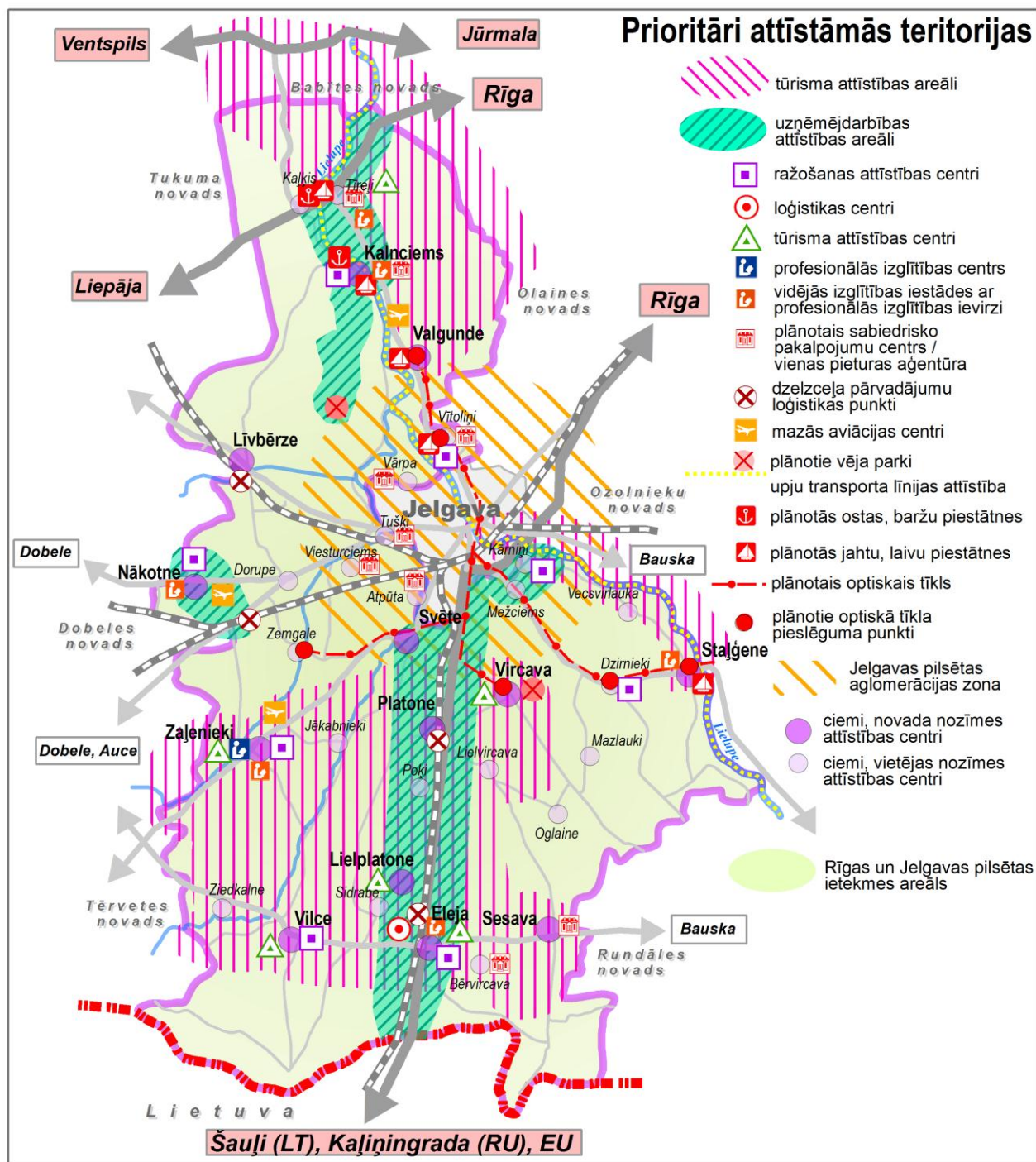
Atbalstāma ir zinātnietilpīgo un inovatīvo ražošanas uzņēmumu veidošana, videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešana ražošanas procesā. Par vienu no lielākajiem un finansiāli apjomīgākajiem attīstības izaicinājumiem uzskatāma neapsaimniekoto, degradēto rūpniecības teritoriju sakārtošana.

Lai veicinātu komercdarbības aktivitātes pieaugumu un vides dažādošanu, kā viens no iespējamiem risinājumiem ir ar inženierkomunikācijām nodrošinātu industriālo teritoriju veidošana.

Lai sekmētu tūrisma attīstību Jelgavas novadā, kā prioritāri attīstāmas tiek noteikti iezīmētie tūrisma attīstības areāli (9.att.), kas ietver ainaviski un vēsturiski vērtīgas un interesantas teritorijas. Šajās teritorijās jāatbalsta infrastruktūras attīstība, jāveicina esošo objektu atpazīstamība un jaunu objektu izveide.

Uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstības vadlīnijas:

- Sekmēt novada konkurētspēju un specializāciju reģionālā, valsts un starptautiskā mērogā;
- Atbalstīt uzņēmējdarbības uzsākšanu novadā;
- Veicināt vispārīgās un vieglās ražošanas uzņēmumu veidošanu visā novada teritorijā;
- Noteikt teritorijas, kur tiek atbalstīta visa veida industriālā ražošana, tajā skaitā smagās rūpniecības nozares;
- Attīstīt viesmīlības pakalpojumus (viesu mājas un ēdināšanas uzņēmumus) pie galvenajiem satiksmes infrastruktūras objektiem;
- Sekmēt alternatīvās enerģijas avotu izmantošanu, atjaunojamo energoresursu izmantošanu, tehnoloģiju ieviešanu, inovatīvu projektu realizēšanu;
- Uzlabot inženierinfrastruktūru esošajās industriālajās teritorijās, veidojot pieslēgumus pie ciemu kopējiem inženiertīkliem un plānot inženiertīklu pieslēgumus pie jaunām uzņēmējdarbības attīstības teritorijām.
- Veicināt inovatīvu un videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanu un attīstīšanu ražošanas uzņēmumos.
- Atbalstīt bioloģisko saimniecību attīstību un atvērto lauku saimniecību veidošanos.
- Attīstīt satiksmes infrastruktūru ērtai uzņēmējdarbības attīstības teritoriju sasniegšanai un izmantošanai;
- Veicināt Lielupes izmantošanu kā alternatīvu satiksmes infrastruktūru atpūtai un uzņēmējdarbībai.
- Sasaistīt profesionālās izglītības teorētisko bāzi ar praksi novada uzņēmumos un veicināt zinātniskās pētniecības sasaisti ar uzņēmējdarbību.
- Sekmēt uzņēmējdarbības spēju attīstību skolēniem.

9.att. Prioritāri atbalstāmās teritorijas

Izvērtējot novada teritorijas priekšrocības ir noteiktas prioritāri atbalstāmās teritorijas (9.att.), kurās atainoti tūrisma attīstības areāli, uzņēmējdarbības attīstības areāli, centri, kur īpaši atbalstāma ražošanas, loģistikas vai tūrisma uzņēmumu izvietošana. Atainotas izglītības iestādes, kur prioritāti ieviešamas profesionālās ievirzes izglītības programmas.

Tūrisma attīstības areāli paredz:

- Novada Ziemeļu, ziemeļaustrumu daļā vēsturiskā militārā mantojuma izziņu un izpēti, mežu ekoloģijas izziņu un izpēti, aktīvo atpūtu novada mežu, purvu un tiem piegulošajās teritorijās, velotūrismu mežu vidē, veselības tūrismu;
- Novada austrumu daļā upju un pieupju izziņu un izpēti, ūdenstūrismu, aizsargājamo dabas teritoriju izziņu un izpēti;
- Novada dienvidu daļā kultūrvēstures (muižu un parku) izziņu un izpēti, Zemgales tradicionālās ainavas izziņu, lauku saimniecību (mājražotāju un amatnieku) iepazīšanu, velotūrismu.

Uzņēmējdarbības attīstības areāli paredz:

- Ņemot vērā šo areālu atrašanos pie transporta maģistrālēm un loģistikas pakalpojumu dažādību, atbalstāma rūpnieciskās ražošanas uzņēmējdarbības attīstība;
- Pie galvenajām transporta maģistrālēm attīstāmi pakalpojumu uzņēmumi;
- Termālo ūdeņu ieguves vietās attīstāmi pakalpojumu centri un ražošanas uzņēmumi;
- Ražošanas attīstības centros attīstāmas daudznozaru industriālās teritorijas ar iespējamu biznesa inkubatoru;
- Loģistikas centros iespēja attīstīt plašu loģistikas pakalpojumu klāstu;
- Tūrisma attīstības centros izvietojami novada nozīmes tūrisma uzņēmējdarbības objekti.

Monitorings – ieviešanas uzraudzība

Stratēģisko mērķu novērtēšanai un sasniegšanai tiek noteikti ilgtermiņā sasniedzamie attīstības rādītāji, kas raksturo izvirzīto mērķu realizēšanu

Rezultatīvais rādītājs	Esošā situācija bāzes gadā (2010.g.1.janvārī)	Ilgtermiņā 2033.gadā sasniedzamie rādītāji	Avots
Iedzīvotāju skaits	27165	5% pieaugums	PMLP
Iedzīvotāju blīvums, cilv./km ²	20.6		
Demogrāfiskās slodzes līmenis	480.8	10% zemāks par valsts vidējo uz perioda beigām	CSP
Dabiskais pieaugums	-85	+1 uz perioda beigām	PMLP
Iedzīvotāju migrācijas saldo	+518	+1% no iedzīvotāju kopskaita gadā	CSP
Bezdarba līmenis, %	12,1	3% mazāks par valsts vidējo uz perioda beigām	NVA
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju, Ls (€)	182.6 (259.82)	45 % pieaugums periodā	FM
Uzņēmumu skaits	2011	10% pieaugums uz perioda beigām	VID
Teritorijas attīstības indekss	0,219 (29.vieta Latvijas novadu vidū)	Sasniegt 0,4 uz perioda beigām	VARAM
Pašvaldības budžeta ieņēmumi, Ls (€)	14 491 543 (20619608.03)	1.5% pieaugums gadā	Jelgavas novada pašvaldība
Bērnu skaits pirmsskolas izglītības programmā	784	4 %pieaugums	Jelgavas novada pašvaldība
Kultūras amatiermākslas kolektīvu un interešu kolektīvu skaits	74	10% pieaugums	Jelgavas novada pašvaldība
Budžeta izdevumi sociālajai aizsardzībai uz vienu iedzīvotāju, Ls (€)	41.0(58.34)	8% pieaugums gadā	Jelgavas novada pašvaldība

Jelgavas novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas izstrādē piedalījās

Izstrādes vadības grupa: Ilze Vītola, Edgars Turks, Modris Jansons, Zenta Tretjaka,
Līga Lonerte, Ginta Avotiņa, Inese Baumanē, Irita Šteinberga, Māris Ārgalis

Jelgavas novada NVO, Jelgavas novada skolu jaunieši, pašvaldības darbinieki,
izglītības, kultūras darbinieki, uzņēmēji, Latvijas Lauksaimniecības universitātes
studenti un mācībspēki.

Paldies par sadarbību un lieliskām idejām Latvijas Lauksaimniecības universitātes
mācībspēkiem un studentiem, SIA „Arhitektūra un Vide”, SIA „Laflora”, SIA „Centra
Jaunzemji”, Z/s „Viesu Līči”, u.c.

*Vajadzētu mērīt iedzīvotāju laimes sajūtu –
varbūt tas ir daudz svarīgāk nekā zināt IKP
rādītājus. (M.Parkinson)*